

A' m. tudós társaság' igazgatóságának

J E L E N T É S E

a' társaság' 184%beli munkálódásairól és pénztára' mibenlétéről.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

I.

A' m. t. t. személyzetében ez academiai év' lefolyta alatt a' következő változások történtek:

Halál által a' társaság hét tagját vesztette el, u. m. Péchy Imre igazg. —, Budai Ézsaiás tisz. —, Kossovich Károly rendes, és Baricz György, Csató Pál, Hoffner József és Magda Pál lev. tagokat.

Választatott lev. tag nyolcz:

Henszlmann Imre orvos dr. Pesten.

Hunfalvi Pál h. ügyv. Pesten.

Kriza János, unit. pred. Kolosvárt.

Kubinyi Ferencz táblabíró Losonezon.

Lugossy József, prof. Szigeten.

Peregriny Elek, phil. dr. Budán.

Török János, a' gazd. egyesület' előadója.

Trefort Agoston, tbíró Pesten.

Tiszteleti tagul:

Pulszky Ferencz, táblabíró 's volt országgy. követ.

Rendes tagokká: az utóbbinak helyére a' nyelv-tudományi osztályba Jászay Pál, m. kir. udv. fogalmazó Bécsben; a' törvénytud. osztályba helybeli harmadik rendes tagul Fogarasi János, a' kir. váltófeltörvényszék' tanácsjegyzője; a' történettudományi osztályba elhunyt Kossovich Károly' helyére Horváth Mihály phil. dr. Bécsben.

Vége igazg. tagra elhunyt Péchy Imre' helyére b. Vay Miklós, cs. k. kamarás, főispáni helytartó és septemvir Pesten.

Kis gyűlésa' társaságnak 1840. nov. 16-tól, 1841. sept. 6-ig 39 volt; nagy gyűlése aug. és szeptemberben 9 ülés; igazgatósági gyűlése Pesten szeptemberben 2 ülésel. Szünet két hónapig.

A. Nyelv körüli munkálatok.

1. A' nagy szótár' dolgozása folyt; sőt a' nyelv-tudományi osztályból Czuczor Gergely, a' philosophiából Horváth Cyrill, Hetényi János és Kállay Ferencz, a' törvénytudományiból Szlemenics Pál, illetőségök' egy részét vizsgálat alá is bocsátották. A' hadtudományi műszótár' dolgozása hasonlóképp folyt, 's különösen b. Lakos János t. és Kiss Károly rt. munkálkodások' egy részét elő is terjesztették. A' munkába vett bányászati műszótár' körül Bugát, Frivaldszky és Kaeskovics fáradoztak; 's időközben a' segedelemnyújtásra felszólított magyar és erdélyi bányakormányok közül a' felsőbányai az ott már divatozó műszók' lajstromát küldötte be, az alsó-magyarországi rövid idő múlva egy tetemesb munkálat' közlését ígerte. Vége a' Tájszótár' hoz ujjra is Horváth János rt. vasi és honti, Drnovszky Ferencz nyitirai, Fabó András nógrádi, Matusik János tatái, Vass József göcseji tájszók' küldésével járultak.

2. A' magyar szókötés' szabályai' nyomozásában a' nyelv-tudományi osztályból Czuczor, Fábian, Nagy János és Vörösmarty jártak el, melly munkálat, mihelyt kiegészítve és a' társaság által megvizsgálva és elfogadva leszen, a' közönség elébe fog terjesztetni.

3. Nyelvrégiségek' keresése- és gyűjtésével folyvást Döbrentei Gábor rt. foglalkodott, kinek szerkesztése alatt a' régi m. nyelvmélek' II. kötete meg is jelent.

B. Tudományos munkálatok és kiadott munkák.

1. A' tudományok' terjesztésén tudományos értekezések' írásával igyekeztek a' tagok. Különösen a' nagy és kis gyűlésekben a' következő előadások lettek helyt: Fogarasi Ján. lt. a' magyar igék' természetét fejtegette; Kállay Fer. rt. a' finn és magy. nyelvek' összehasonlító vizsgálatának köztünki történetit és eredményeit állította elő, 's az újabb külföldi fölfedezéseket és tudományos nézeteket e' tárgy körül megvizsgálva, Possart' lapp és Jablencz' syrján nyelvtanait ismertette, folytonos tekintettel a' magyar nyelv' rokon sajátosságaira; Bloch Móricz lt. a' nyelvhasznításról, különösen a' magyar nyelv' rokonságairól értekezvén, annak a' syrjänneli hasonlatosságait emelte ki 's alkotására nézve a' sinai és semita nyelveknél főlebb állónak mutogatta; ismét Bloch Móricz a' héber-költészet' jellemeiről olvasott, hasonlítva a' helennel és sanscrittal; Podhraczky József lt. Erdősi János XVI. századbeli szerző' némelly eddig lappangott írását ismertette meg; Szemere Pál rt. a' szépművek' criticájáról általában, különösen pedig Vörösmarty' némi daláról adta elő elmékedéseit; Pulszky Ferencz lt. a' régi műemlékek' befolyásáról az új művészetre, — Hetényi János az ész és philosophia' fölségéről értekezett; Lukács Móricz lt. a' büntetőjogi theoriákat adván elő, különösen az igazság és haszon' elveit fejtegette 's az utólsóra többek által felhozott ellenvéteket czáfolgatván, meg igyekezett mutatni, hogy a' jól értett haszonelvben az igazság' elvé is benn foglaltatik; Briedl Fidél lt. az aesthetikai lángészről elmékedett; Györy Sándor rt. a' hasznos ismeretek' terjesztése' módjairól adta elő nézeteit; Vajda Péter lt. a' természettudományok' befolyását a' társaságra fejtegette; — Czech János rt. a' zsidók' polgári állapot-jait Magyarországon nyomozta; Horváth Mihály lt. az 1514-ki magyar pörhad' okait és következményeit adta elő; ugyan ő az Anjouk' hatását állította elő hazánkra, országlások' szellemét, a' közigazgatást, egyházi, erkölcsi és népi életet tekintve; Jerney János rt. a' hazánkat IV. Béla alatt pusztított mongolok' egyik vezérének Kadánnak oklevelét magyarázván, a' nevezett királyunk' pénzeivel találtatni szokott, de mindeddig meg nem határozott rézpénzeket a' mongolok által forgásba hozottaknak igyekezett megmutatni; Kállay Ferencz rt. a' Frangepáni nemzetségről, — Sztrokay Antal rt. Cházár András' életéről 's tudományos és philanthropiai hatásáról értekezett; Horváth Mihály és Schedel Ferencz több, hazánkat illető történeti munkákat ismertettek meg a' társasággal; Luczenbacher János rt. Róbert Károly király' némelly általa Buda városának adott árulerakói' kiváltságára vonatkozó ritka ezüst pénzeit mutatta elő, azokról egy szersmind értekezvén; így Kállay Ferencz rt. némelly legújabbban Erdélyben, az orbai székben találtatott a-

rany régiségek' rajzai' felömutatását kísérte észrevételekkel; 's társaságon kívüli hazafiak közül Romer Flórián Zudar László egykori pannonhalni főapát' sírkövét, 's Nagy-Ajtai Kovács István nemmelly a' Kolozsvár' régi várfalán találtatott magyar siriratokat közlék rajzokban 's egyszersmind magyarázataikkal is kísérek; — Kiss Károly rt a' francia köztársaság' hadi szerencsége' okait igyekezett meghatározni; más izben a' legújabb hadi irodalmat ismerte, tekintettel eddigi kísérleteinkre e' nemben; Nagy Károly rt. új elrendelésű étekét, az első magyar nyelven, készíté 's annak előmutatását egyszerűsége' igazlásával kísérte; Taubner Károly lt a' mértan' előadása' mód szerét 's különösen a' mértani irodalomnak hazánkban hazai nyelvünkön mibenlétét terjeszté elő; Vásárhelyi Pál rt folyóvizeknél a' sebességek' fokozatáról értekezett, felvilágosítván e' kérdést egy a' Dunán mért keresztmetszés és abban talált sebességek által, nem különben a' Duna' vízemésztéséről különböző vízállomásoknál; — Szlemenics Pál rt a' magyar törvények' történetét nyomozta az ország' keletkezésétől az Árpádok' kihaltáig; — Jerney János rt törvénykönyvünk' legnagyobb nyomtatási hibájáról egy betűben értekezett, kimutatta, miképen I. Lajos decretuma' 11. cikkelyében „universi viri nobiles“ hibásan áll veri helyett, melly helytelen olvasásra Kollár 's utána többen egy hamis közjogi tételt alapítottak; Tóth Lőrincz lt a' beestelenítés' büntetéséről általában 's különösen annak hazánkban alkalmazásáról elmélkedett; Kállay Ferencz rt a' magyarországi részek' visszakapcsolása' kérdésért vizsgálván, tekintettel az eddigi vitaközlésekre, az ügy' további kiegyenlítésére szolgáló pontokat igyekezett kijelölni; Fogarasi János rt egy magyar bankról fejtekte ki nézeteit; — Bagát Pál rt az orvosrend' miképeni emeléséről Magyarországon értekezett; Schoepff August lt a' kancsalág' műtételét adván elő, számos egyedet műtét előtt 's után, különféle időszakokban a' gyógyulásnak, állított a' társaság elébe; Schedel Ferencz egy Magyarország' határain belül talált lithographiai követ ismertetett meg; — Gyász- és emlékezésedeket elhunyt társak felett Péczely, Schedel, Szitokay és Zsoldos készítettek. Ezekon kívül a' Tudománytárban megjelentek: Hetényi Ján. rt. értekezése az academiák' hasznairól, Briedl Fidéltől: a' kisdobó intézetek történetileg; 's egy iskolaleczkei célszerű terv' készítésének lényeges és mellékes bélyegei; Podhraczky József ltágé Berger Illés magyar történetíróról, Jerney János rtágé e' kérdés felett: való-e, hogy az orosz birodalom' alapítói magyarok voltak; továbbá a' böi convent' emlékeztetének felélesztése; ismét: a' váci püspökség' birtokjövendelmét mutató XVI. századi m. oklevelek; Jászay Pál ltágtól a' kassai kisebb országgyűlés' cikkelyei; Taubner Károly ltágtól: a' fourieri módszer a' felsőbb fokú egyenletekről; Vallas Antal rtágtól: a' holdfogyatkozásokról; Tarczy Lajos rtágtól a' természeti tudományok' régi történeteiről, és Schöpff August ltág' értekezése a' korcsvegvekről.

2. Nyomtatásban a' következő munkákat adta ki a' társaság:

a) *Tudománytár*, közre boesátja a' m. t. t. Szerkesztik Luczenbacher J. és Balog P. 12 füzet.

b) *Magyar helyesírás és szóragasztás* főbb szabályai. A' m. t. t. külön használatára. Ötödik kiadás.

c) *Régi magyar nyelvmélekek*. Kiadja a' m. t. t. Szerkesztő Döbrentei G. Második kötet.

d—f) *Eredeti Játékszin*, kiadja a' m. t. t. VIII. IX. X. kötet.

g) *A' felsőbb analysis' elemei*, Győry Sándor r. tágtól. Második füzet.

h) *Számolási segéd* a' közéletben előforduló pénzsámolások' tábláit 's egyszerű szabályait példákkal világosítva foglaló. Hradnay Ferencztől.

i) *Az állatország* felosztva alkotása szerint. Cuvier ut. Vajda Péter ltágtól. Első kötet.

k) *Népszerű erkölcsstudomány* Zsoldos Ign. rtágtól.

l) M. t. t. Névkönyv *astronomiai naplóval* és kalendariummal 1841-re.

3. El voltak a' tagok olly *kéziratok' vizsgálatával* is foglalva, mellyek az alaprajz' rendelkezéséhez képest kiadatás végett voltak az academia elébe terjesztve. Név szerint, a' mult évről maradtakhoz járult 20, és pedig nyelv és literaturai 1, classica-literaturai 2, philosophia 's nevelési 3, történetírási és rokon 6, mathematicai 1 's természettudományi 3; mellyek közül a' következőknek kinyomtatása határozottatott: Szerem vármegye' ismérte Hoblik Márton ltól; b) Cuvier' *Állatországa* II. kötete Vajda P. ltól; c) Magyar könyvtár, készítette Jankowich Miklós tt.; d) Plutarch' *Parallelái*, ford. Székács és Taubner lt. tt.; e) Miss Sara Sampson, Lessing után Kazinczy Ferencztől; f) Edvi Illés Pál Közhasznú Kézikönyvének harmadik kiadása. — A' magyar törvénytár' első része, u. m. Verbőczy István' hármaskönyve Bertha Sándor, Fogarasi János, Luczenbacher János, Szalay László és Tóth Lőrincz rt. és lt. tt. által fordítva most vagyion vizsgálat alatt.

4. Hasonlag el voltak a' tagok a' Tudománytárba szánt dolgozatok' vizsgálatával foglalva. A' mult évről maradtakhoz jött ez évrben 31; különösen 3 literaturai, 5 philos. 's nevelési, 9 történeti, 6 mathematicai, 1 had-, 1 műtudományi, 3 törvény- 's történet-tudományi, mellyek közül 21 fogadtatott el, 's azóta nagyobb részt meg is jelent.

C. Jutalmak és pályamunkák.

1. 1839-ben kitett e' törvénnytudományi feladásra: „Határozzassék meg a' büntetés' értelme és czéja, adassanak e' annak biztos elvei és ezekhez alkalmazható nemei; sejtessék meg, találhat-e köztök helyet a' halálbüntetés, és melly esetekben 's miképen, és milly sikerrel gyakoroltatott ez a' régi és újabb népeknél, különösen hazánkban“ érkezett és vizsgálat alá ment tizenhárom pályamunka közül a' száz arany jutalom Szemere Bertalanának ítéltetett, Sárvary Jakabénak pedig, mint másodrangunak, tiszteletdíj mellett kiadatása határozottatott.

2. A' szinte akkor hirdetett természettudományi feladásra: „Jeletessenek ki az-n gyógy- és műtani testek, mellyek honunkban is teremnek, vagy természetők, 's mind a' mellett részint meg most is külföldről hozatnak be, részint mind eddig ívételre nem fordítatnak; mi ennek oka 's miként lehetne azt eszközölni, hogy azok ne csak országunk' szükségét pótolnák, hanem külkereskedési cikkelyekké is válhatnának“ három munka érkezett, mellyek közül Wagner Dániel nyerte el a' száz aranyat, tiszteletdíj mellett nyomtatásra pedig Török József érdemesített.

3. A' drámai jutalom a' versenyzett művek' gyengesége miatt ki nem adathatott.

4. Az 1840-ben kijött magyar könyvek közül az évi nagy jutalom 200 aranyban Horváth Mihály' illy czímű munkájának ítéltetett: „Az ipar és kereskedés' története Magyarországon a' három utolsó század alatt;“ 's mint ehhez legközelebb állók ki lőnek tüntetve: Szemere Bertalan' Utazása külföldön, 2 kötet; és Vörösmarty Mihály' Újabb Munkái, 4 köt., 's dícséretet nyertek betűrenddel e' következők: Császár F. Magyar Váltójoga, 2 köt., Győry Sándor' Felsőbb Analysis' 2dik füzete, Jósika Miklóstól: Élet és Tündérhon, 3 köt.; és Kölcsey F. Minden Munkái, I. és II. köt. Végre figyelmet gerjesztettek még mint hölgy által készített köz hasznú munkák: Flóri' könyve és Földesi estvék, Bezeredy Amáliától.

5. 1843-re a' következő új kérdések tüztettek ki: a) *Történetírási*: Beköltöző őseink micsoda nép-

ségeket találtak hazánkban, megtelepedésük után III. András' haláláig, kik szállották meg az országot; 's mellyik nép mi befolyással volt nemzetünk' életére? b) *Mathesisi*: Adassanak elő, a' szükséges rajzokkal felvilágosítva, valamely hegyháton átszállító 's vizét egy közös válpontnál nyerő hajózási zsillipes csatorna' tervezésének alapelvei.

D. Nemzeti játékszín' ügye.

Az 1833. óta fenálló játékszini küldöttség ez évben 28 darabbal gazdagította a' magyar színművek' számát, mellyeknek egy része színpadra is került.

E. A' tagok' magányos munkálatai.

Hogy a' haza tudhassa, mennyiben iparkodtak az egyes tagok, academiái hivatalos munkálódásaikon kívül, magányos szorgalmok által a' hazai irodalom' ügyét előmozdítani; előadatik ebbeli dolgozataik' sora is, a' mennyibe általuk bejelentettek vagy a' titoknoki hivatal előtt tudva vannak.

Andrássy György gr. tt.

Antal Mihály tt.

Az academiái Zsebszótár' átnézetével foglalkodott.

Arvay Gergely tt.

Velence' nemzeti ünnepe. Ath.

Bajza József rt.

Az „Athenaeum“ czímű folyóiratot szerkeszté.

Balásházy János rt.

Elárult pályamunka. Debreczen, 8r.

Balla Károly tt.

Vélemény a' büntetésmód' javítása iránt. Pest, n8r. Cikkelyek a' Társalkodóban.

Balogh Pál rt.

A' Tudománytár' literaturai részét szerkeszté.

Barabás Miklós tt. Bárány Agoston tt. Bártfay László tt. Bene Ferencz tt, gr. Benyovszky Zsigmond tt.

Bertha Sándor tt.

Verbőczy' Hármas könyvének fordításával foglalkodott. *Beszédes József tt. Bitnicz Lajos rt. Bolyai Farkas tt.*

Brassai Sámuel tt.

A' Vasárnapi Ujságot szerkeszté.

Breszttyenszky Albert tt.

Bloch Móricz tt.

Nyelvészeti nyomozások Pest, 16r.

Mózes' öt könyve, 3. 4. 5. kötet. Budán, 8r.

A' héber költészet' rövid rajzolata némi tekintettel a' hellen és hindu költészetre. Tjár.

Briedl Fidél tt.

A' kisdodóvó intézetekről történetileg. Tjár.

Egy czélszerű iskola-leczkei terv' készítésének lényeges és mellékes bélyegei. Tjár.

Az ember testi, lelki és szellemi tehetségeivel.

Ath.

A' nevelő 's tanító-hivatal' kezdetbeni szükségesebb tulajdonai. Ath.

Mint hat üdvösen a' népiskola az ember' házi boldogságára. Ath.

Gondolattörödékek a' tanítás és tanítók' köréből. Ath.

Elméletek a' köz jólét' némelly elveiről. Ath.

A' hű tanító' és nevelő' legédesebb jutalma. Rel. és Nev.

Egy nyugalmazott tanítónak bucsubeszéde távozó 's tanítói pályára lépő fiához. Rel. és Nev.

Fürtök a' nevelés' mezejéről. Rel. és Nev.

A' két csemete. Rel. és Nev.

Általános és különös Neveléstan. Készülőben.

Bugát Pál.

Orvosi Tárt szerkeszté D. Flórral egyetemben.

Csapó József (Tunyogi) tt.

Császár Ferencz tt.

Költemények. Budán, 8r.

Váltó-törvénykezési irománypéldák. Pest, n8r.

Cikkelyek az Ath.

Csatsko Imre tt.

Büntetés jogi elméletek, tekintettel a' büntetés fajaira, különösen a' halálbüntetésre stb. K. I.

Csoma Sándor (Körösi) tt.

Értekezések a' calcuttai folyóiratokban.

Csorba József tt. Czech János rt.

Czuczor Gergely rt.

Cornelius Nepos' minden munkái. Buda, 8r.

Vegyes cikkelyek a' Mezei Naptárban.

Deák Ferencz tt. Deák Zsigmond tt.

Desseffy Aurel gr. tt.

X. Y. Z. könyv. Pesten, n8r.

Desseffy József gr. tt. Dóhovich Vazul tt. Dübren-tei Gábor rt. Döme Károly tt.

Egyed Antal tt.

Ovidius' Metamorphosisai' fordítását befejezte.

Eötvös József báró tt.

Erdélyi János tt.

Versék folyóiratokban.

Fábián Gábor rt.

A' democratia Amerikában Tocqueville-től. Franciaib. ford. 2 köt. Budán, n8r.

Cikkelyek az Athenaeumban.

Fabricsz Sámuel tt.

Értekezések a' Társalkodóban.

Farkas Sándor tt.

Fáy András tt.

Nőnevelés és nőnevelési intézetek hazánkban. Pest, n12r.

Féryes Elek tt.

Magyarország statisztikája. K. I.

Ferencki István és Filinger Leopold tt.

Flór Ferencz tt.

Az Orvosi Tárt szerkeszté Bugáttal.

Fogarasi János tt.

Magyar kereskedési és Váltójog. Budán, n8r.

Magyar bank. Pest, n8r.

Cikkelyek az Ath.

Frivaldszky Imre rt. Fülepp József és Fülöp Sámuel tt.

Gaal József tt.

Beszélek, versek 's egyéb cikkelyek az Ath.

Garay János tt.

Versék az Athenaeumban.

Gáty István tt.

Cikkelyek a' Társalkodóban.

Gebhardt Ferencz rt. Gegő Elek tt.

Gévay Antal tt.

Budai Pasák. Bécs, n8r.

Győry Sándor rt.

Gyurikovics György tt.

Megyei tisztviselők' választása hajdankorban. Tud. Gyűjt.

Zágráb, Varasd, Körös szlavoniai megyék magyar országgyűléseni képviselési joga. Tud. Gy.

Zamohor, Zágráb egye Szávan tuli részén fekvő Mező-város Szlavonia, nem pedig Horvátországhoz számított. Tud. Gy.

A' magyar nyelv' előbbeni nagyobb kiterjedésének, divatának 's becsültetésének példái Trenchin vármegyében. Tud. Gy.

A' magyar bornak az éjszaki országokba kivitele a' 16 században. Tud. Gy.

Országgyűlési emlékiratok 1542—1790 évig. L. I. Magyar történeteket illető oklevelek 's egyéb források. K. I.

Szabad kir. városok országgyűléseni szavazati joguk. Latin nyelven. K. I.

Magyarország régi várak és városok megyék sora szerint. K. I.

Hegedűs Sámuel lt.

Helmezy Mihály szavazatos pénztárnok. A' Jelenkor és Társalkodó főszerkesztője.

Herepei Károly lt.

Hetényi János rt.

Az ész és philosophia' felsége. Acad. előadás.

A' nemzeti academiák' üdvös befolyásáról a' nemz. jólétre. Ttár.

A' Pesten állítandó ref. főiskolai rend tervezete. Koszoruzott pályamunka.

Az egyezményes rendszerről. Ath.

Hoblik Márton lt. Hoffner József lt.

Horváth Cyrill rt.

Parrechtheismus. K. I.

Psychologia. Készülőben.

Horváth József lt.

A' hidegvíz - gyógyászat' története. Ttár.

Plinius' fordítása a' 10-dik könyvig. K. I.

Hufeland Enchiridion Medicum magyarítva. K. I.

Az emberi holt-test behalmozása. K. I.

Horváth Mihály rt.

A' magyarok története a' tanuló ifjuság' számára. Pest, n8r.

A' népérdekek' kifejlése honunkban. Ath.

Az anjouni királyok' hatása Magyarországra Ttár.

Az 1514-ki pórlázadás, annak okai és következményei. Ttár.

Illés Pál (Edvi) lt.

Keresztény Abe és gyónók katechismusa második kiadásán dolgozott.

Népoktató kézikönyv 3d. kiadását elkészítette.

Jakab István lt. Jankovich Miklós lt.

Jászay Pál rt.

A' hazai nyelv és történetekhez adatokat gyűjtött.

Jerney János rt.

Rádai Pál' bender követségének naplója. Ttár.

Törvénytárnak' nyomtatási legnagyobb hibája egy betűben. Ttár.

Jósika Miklós b. lt.

Helione. Költemény a' Kisfaludy Társaság Évlapjaiban.

Kacsorics Lajos lt.

Mezei Naptár 1842re.

A' Magyar Gazda' egyik szerkesztője.

Kállay Ferencz rt.

Frangepánok. Tudtár.

Finn-magyar nyelv. K. I. 1-ső rész literaturai vázlat; II rész finn-magyar nyelv-vizsgálatok eredményei; III rész finn népágazatok ethnograph. ismertetése; IV rész finn-magyar szótár egy toldalékkal az urali magyar utazók' számára.

Erdélyről két cikk a' Pesti Hirlapban.

Karácson Mihály lt. gr. Károlyi György lt. Kassai József lt. Kemény József gr. lt. Kerekes Ferencz lt.

Kisfaludy Sándor lt.

Kis Bálint lt.

Kis János rt.

Soproni Estvék, III-dik köt. Sopron, n8r.

Kiss Ferencz lt.

Kiss Károly rt.

Hadi aphorismák' gyűjteménye (folyt.) Tud. Gy.

Hadi literaturai szemle Tdtár.

Keglevich Etelke. Hadies beszély. Árvízkönyv.

Klauzál Imre lt. Kolossváry Sándor lt. Kovács Mihály, Kovács Pál, Krajner Imre lt. tt. Kopácsy József hg tt. Lakos János b. tt. Lassu István lt.

Luczenbacher János rt.

A' Tudtár értekező részét szerkeszté 's több históriai czikkelyekkel nevelte.

Lukács Móricz lt.

Az újabb polgárisodás' elemi Európában a' romai birodalom' bukása után Guizot ut. Ttár.

Markó Károly, Mátray Gábor lt. Mednyánszky Alajos, b. tt.

Méhes Sámuel lt.

Az Erd. Híradó 's Nemz. Társalkodó kiadója.

Nagy Ignác lt.

Vendégszerep, ered. vj. 1 felv. Nemz. Almanach. Tekintetes úr és fija, beszély. Ath.

Nincs boszorkány, besz. Ath.

Remény (1841.) bírálata Ath.

Szív és trón, dráma 4 felv. Hugo V. után. Szinműtár 16. füzet.

Morus Tamás sz. j. 5. felv. S. Pellico után. Szinműtár 24. füzet.

Egy pohár víz, vj. 5 f. Scribe után. Szinműtár, 21. füzet.

A' Jelenkor segédszerkesztője 's Szinműtár kiadója.

Nagy János rt. Nagy Károly rt.

Pécze József rt.

Emlékbeszéd Budai Ézsajas felett. K. I.

Bírálatok az Athenaeumban.

Péterfy Károly lt.

Alapfilozofia. N. II. k. Enyed. 8r.

Podhraczk József lt.

Cuspinianus János' beszéde Budán . . 1541-beli romlása emlékezetére. Buda, n8r.

Erdősy Jánosnak ismeretlen munkája. Ttár.

A' hajdani száraz mérü' sokfélesége. Ttár.

Oklevelek a' Ttárban.

Pólya József lt.

Az állatország természettörténeti képtérme. Jardine ut. Pest. 8r.

Pulszky Ferencz lt.

A' régi műemlékek' befolyásáról az új művészet-re. Acad. előadás.

Czikkelyek az Athenaeumban.

Ragályi Tamás lt. Sárváry Pál lt.

Schedel Ferencz titoknak.

Venelin 's a' moszkvai történetiskola. Ath.

Bírálatok ugyan ott, 's névtelen czikkelyek más folyóir.

Bevezető értekezés Corn. Nepos' életéről és nkáiról. Buda, 8r.

A' Kisfaludy-Társaság' Évlapjait szerkeszté.

Schedel Lajos lt. Schoepf August lt. Somossy János lt. Stáhl Ignác lt. Stettner György rt.

Szabó István lt.

Homer' Odüsszeját fordította.

Szalay Imre lt.

Egyházi beszédek' gyűjteménye. Újabb évi folyam. 3 köt. Buda, n8r.

Szalay László rt.

A' büntető eljárásról, különös tekintettel az eskütt székekre. Pest n8r.

Montesquieu. Villemain után. Ttár.

A' középkor' jogáról. Gans után. Ttár.

Szász Károly rt.

Széchenyi Istv. gr. tt.
Értek. a' Jelenkorban.

Széchy Ágoston lt.

Székács József lt.

A' keresztény vallásan' catechismusa. D. Ziegenbein' nyomán. Pest, 8r.

Versek folyóiratokban.

Beszéd a' Kisfaludy-Társaság Évlapj.

Szemere Bertalan lt.

Koszorúzott pályamunka a' büntetésekről. Buda, n8r.

Szemere Pál rt.

Mű és élv., az Ath.

Szeneczy Imre tt.

Több rendbeli eredeti értekezések 's fordítások a' Rel. s. Nev. és a' „Fasciculi Ecclesiastico-Literarii“ című folyóiratokban.

Szenvey József lt.

Czikkelyek az Ath.

Szigligeti Edvárd lt.

Ál Endre, dr. 4 szakaszban. Pest, 16r.

Korona 's kard, szj. 5 felv. K. I.

Troubadour, dr. 4 felv. K. I.

Szilágyi Ferencz lt.

A' „Jelen és Múlt“ szerkesztője.

Szilasy János rt.

Szlemenics Pál rt.

Törvényeink' története országunk' keletkeztétől az Árpádok' kihaltáig. K. I.

Szontagh Gusztáv rt.

D. Mayer és a' francia literatura. Ttár.

Bírálatok az Ath.

Sztrokay Antal rt.

Gorove László lt felett emlék beszéd.

A' Törvénytudományi műszótárt bevégezte.

Tarczy Lajos rt.

Tiszta Mértan elemei Pápa 1841.

Természettan története a' hajdankorban, első 's második közlés. Tudtár.

Egy pár czikk a' mezei 's pápai Naptárban.

Egy pár czikk a' Pesti Hirlapban.

Gyöngyök a' német költészetből. 2d. füzet.

Tasner Antal lt.

Taubner Károly lt.

Mértan. I. rész. Szám. Kézikönyv.

A' fourieri módszer a' fensőbb foku egyenletek feloldásáról. Tudtár.

Miként találák ki földünk' nagyságát? Tudtár.

A' küpmetszetekről. Tudtár.

Plutarch Parallela. K. I.

Bírálat az Ath.

Teleki Domokos gr. lt. Teleki József gr. tt.

Teleki László gr. lt.

Kegyencz, szj. 5 felv. Pest. 8r.

Tessedik Ferencz lt.

Tóth Lőrincz lt.

A' jobbágyi terhek' megváltásáról. Ath.

Eszmék a' hűtlenségi vétkekről. Ath.

A' becstelentő büntetésekről. Ath.

Több ford. czikkelyek u. ott.

Udvary János lt.

Vajda Péter lt.

Dalhon. 3d. füzet. Buda n12r.

Az állatország felosztva alkotása szerint. Cuvier ut. első köt. Buda, n8r.

Az úszás elmélete. Ath.

A' természettudományok' befolyása az emberre és köztársaságra. Ath.

Vállas Antal rt.

Egy felállítandó magyar központi müegyetemről. Pest. n8r.

Vásárhelyi Pál rt. Vass László tt. Vécsey József lt.

Viola József lt.

Vörösmarty Mihály rt.

Versek az Athenaeumban.

Walther László, lt.

Warga János lt.

A Pantheismus' eredete, szülő okai és elágazása. Másod rangu jutalmat nyert pályamunka.

Olvasó és tanítókönyv. 3 részben. Pest, 8r.

Észtani értekezés az Ath. 's Figy.

Nevelési értekezés az Ath.

Philosophiai Encyclopaedia. K. I.

Wargha István lt. Wessclényi Miklós b. tt.

Zsivora György lt. —

Zsoldos Ignác rt.

Népszerű Erkölestudomány. Buda, 8r.

A' magyar váltó-törvény' vázlata táblákban. Veszprém, ívrét.

Emlékbeszéd Kossovich Károly felett. Kl.

Mi az academia gyűjteményeit illeti, azok a' hazafiak által folyvást dicséretes figyelemmel pártoltattak. Különösen:

1. A' könyvtárt nevelték: Balla Károly, Bartosságh József, Bajza József, Beöthy Zsigmond, Bizony Károly, Bloch Móricz, Boecor István, Briedl Fidél, Bugát Pál, Császár Ferencz, Csajághy Károly, Czech János, Czuczor Gergely, Fáy András, Fogarasi János, Gévay Antal, Horváth Mihály, Hollók Imre, Illés (Edvi) Pál, Jankowich Miklós, Kacs-kovics Lajos, Kállay Ödön, Kajdacsy István, Kecs-kemény Cs. Dániel, Kemény József gr., Kis János, Kovács Sebestyén Endre, Kovács János és József, Lá-nyi Fridrik, Nemes Sámuel, Löwy Hermann, Mészá-ros Imre, Monaszterli András, Nagy Ignác, Neme-ty Pál, Neumann Salamon, Óváry Pál, Péterfy Károly, Rosenthal Móricz, Simkó Vilmos, Somogyi Károly, Stanke József, Sujánszky Antal, Szabó Já-nos, Széchenyi István gr., Széchy Ágoston, Székely Móricz, Szentiványi Mihály, Szigligeti Edvárd, Szle-menics Pál, Szücs István, Szuknyovics Jakab, Szent-irályi Zsigmond, Szeremlei Gábor, Tarczy Lajos, Teleki József gr., gr. Teleki család, Teleki László gr., Török János, Vachot Imre, Vállas Antal, Vályi Tamás, Walther László, Warga János, Weber J. Wigand Fridrik. — Külföldiek: az Amerikai philos. társaság, a' Berlini academia, a' Cseh tud. tság, az Edinburghi tud. tság, a' Münchener tud. acad.; végre Lindeberg András svéd tudós. és

2. A' kéziratárt: Briedl Fidél, Egyed An-tal, Ferenczy Jákó, Gelei Zsuzsána, Helme-czy Mi-hály, Hladik Bernárd, Horváth József, Incze József, Kemény József gr., Kondvicska Márton, Matusik Já-nos, Ötvös Ágoston, Péchy László, Rézselyi Mihály, Ruchietl Miklós, Schedel Ferencz, Sztrokay Antal, Teleki József gr., Thomaer Ignác, Verebélyi József, Zsoldos Ignác.

3. A' pénzgyűjteményt: Botka Péter, Drnovszky Fer., Fejérváry Mihlós, Hoffner József, Kecskeméthy Cs. Dániel, Kiss Ferencz, Literati Ne-mes Sámuel, Májer István, Ötvös Ágoston, Palugyay Lajos, Pető János, Rézselyi Mihály, Sándor Károly, Szuknyovics Jakab, Tatai János, Varga-Lukács assz.

4. A' természetiek' tárát: Nagy Károly, Ötvös Ágoston, Wallner János.]

II.

A' M. TUDÓS TÁRSASÁG' TŐKEPÉNZALAPJA

1841 végével.

Alapítványok, adományok 's kamati hatodokból:

1826ban.

	p. fr.	kr.
Gróf Széchenyi István	60,000	—
Gróf Vay Ábrahám	8,000	—
Gróf Andrássy György	10,000	—
Gróf Károlyi György	40,000	—
Gróf Széchenyi Pál	10,000	—
Gróf Batthyáni Iván	10,000	—
Ifjabb gróf Esterházy Mihály	10,000	—
Neczpáli Justh Gábor	1,000	—
Gróf Teleki József, Ádám, Sámuel és László testvérek	5,000	—
Ifjabb gróf Esterházy Károly	10,000	—
Pallini Inkey Imre	1,000	—
Gróf Festetics László	10,000	—
Szepesi Szabó István	200	—
Gróf Pálffy Ferencz' holtig-ajánlata évenként 400 p. fr.		

1827ben.

József Főherczeg Nádor	10,000	—
----------------------------------	--------	---

1828ban.

Gróf Cziráky Antal	3,000	—
------------------------------	-------	---

1830ban.

Pápai Sámuel	1,000	—
Hg. Batthyáni Fülöp	40,000	—
Gróf Keglevich János	4,000	—
Gróf Zay Károly	2,000	—
Báránd Mandell Károly	1,000	—
Kopácsy József püspök	1,000	—
Jankovich Miklós	1,000	—
Gróf Károlyi István	20,000	—
Gróf Károlyi Lajos	10,000	—
Sz. kir. Buda fővárosa	2,000	—
Sándor István' hagyományaképen az ország' pénztárából 8840 fr. 's az ebből származott 's e' tőkéhez rótt 967 f. 's 6 kr. kamatokkal együtt	9,807	6
Vedres István	200	—

1831ben.

Vághy Ferencz	400	—
Hont vmegye' küldeménye	20	44
1831ben lefizetett kamatok 's a' Festetics László gr. egész évi kamatjával 2665 fr. 's hitelezéskor e' mennyiséghez toldván a' pénztárból summa-kerekítésül 747 frt. 's 10 kr. teszen ez évi tőkésített kamatmenyiség	3,412	10

Összes oldal 287,040 —

1832ben.

	p. fr.	kr.
Báró Prónay Sándor	2,000	—
Ürményi Ferencz	2,000	—
Bujánovics Sándor	400	—
Villax Ferdinand 's a' zirczi apátság Győri ev. gyülekezet' köz. adom.	1,000	—
Fehér vmegye' két rendű küldem.	231	10
Kolozsvári Sándor kanonok	610	24
Döme Károly kanonok	400	—
Perlaky Károly	300	—
Kálmán János plebános	100	—
Sz. kir. Fiume városa' öt év alatt lefizetendő 1000 fr. alapítvány-tőkéjének lefizetett első ötöde	100	—
V. Ferdinand magyar király Ó Felsege' adománya	200	—
Nagy-Szombat szab. kir. város' küldeménye	10,000	—
Báró Szepeszy Ignác püspök' holtig-ajánlata évenként 600 p. fr.	200	—
Gévay Antal' holtig-ajánlata évenként 50 p. fr.		
1832ben fizetett kamatok 's a' Festetics László gr. egész évi kamatjával 3673 fr. 30 kr. 's a' hitelezés kor a' pénztárból summakerekítésül toldott 8 fr. 26 krral teszen az ezen évi kamat-mennyiség tőkésítve	3,681	56

1833ban.

Bács vmegye' küldeménye	352	—
Matus Ferencz tápi plebános' hagyománya	45	36
Nyitra vmegye' alapítványa	1,600	—
Illos József' hagyománya	40	—
Komárom vmegye' küldeménye	500	52
16 szepesi város' küldeménye	200	—
Kőszeg városa' küldeménye	5	—
Fiume városa' 1000 fr. alapítványtőkéjének 2-dik ötöde	200	—
1833ban fizetett kamatok 's a' Festetics László gr. egész évi kamatjával 3473 fr. 's 37% kr.; 's a' summakerekítés miatt a' pénztárból toldott 8 fr. 53% krral az ezenévi kamatmennyiség tőkésítve teszen	3,482	31

1834ben.

Mosony vmegye' alapítványa	89	36
Kovács János' alapítványa	1,000	—
Torontál vmegye' gyűjteményéhez adott: Mocsonyi János 100 fr.; Bydeskuthy Lajos 10 fr.; Törökbecsei urodalom 100 fr.; Nagyszentmiklósi járás' községei 124 fr. 24 kr.; Nagy-kikindai kerület 80 fr.; gróf Gyulai Albert 50 fr.; Endrődy József 100 fr.; Lázár Ágoston 400 fr.; Karácson István 100 fr.; Nikolics János 100 fr.; Dadányi Konstantin 100 fr.; Damaszkín Antal 100 fr.; Malenicza Miklós 100 fr.; mind ezüstben 's így összeleg az egész adakozás	1,461	24
Ittebei Kis Antal' holtig-ajánlata évenként 100 fr.		
Bács vmegye' újabb küldeménye	1,006	—
Csekonics János' holtig-ajánlata évenként 48 fr.		

Összes oldal 317,64 29

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

	p. fr.	kr.		p. fr.	kr.
Általvittel	317,649	29	Általvittel	344,345	17
1834ben.			1838ban.		
Gróf Teleki József, régi pénzgyűjtemény-öregbítésre	2,000	—	Perlaky D. Kucsera Lőrincz, 's Hrabowszky Dáv. imént említett munkáik' elkelt néhány példányi árából	28	
1834ben fizetett kamatok' $\frac{1}{2}$ da, a' Festetics gróf' egész évi kamatjával együtt	4,143	20	Perlaky' gyűjteménye Győrött	40	24
Károly főherczeg' 10,000 fr. alapítványa, de a' mely csak 1844től gyümölcsözend az academiának százától öttel			Acsádi Sándor 50 példányt „Magányos magyar törvény“ czimű munkájából, ára 2 ft.		
			Nagy Pál 20 példányt „Hist univ. gentium“ munkájából, ára 3 fr.		
			1838ban fizetett kamatok' $\frac{1}{2}$ da	3,689	52
1835ben.			1839ben.		
Frányova mezőváros' küldeménye	2	—	P. Gegő Elek' küldeménye	32	—
Nákó János' alapítványa	1,000	—	Missics István' hagyománya	80	—
Farkas Sándor' alapítványképen viszszaajándékozott 200 darab aranya akkori pénzkelet szerint	940	—	D. Viola József' küldeménye	75	—
Névtelen' adománya	88	12	Drnovszky Ferencz' adománya 10 arany, akkori pénzkelet szerint	47	—
A' kolosvári unitária főiskolai olv. társaság' küldeménye	5	—	Berzsenyi Dániel' versei első kiadásából származott tiszta haszon magyar könyvkiadásra	200	—
Házy Aloiz' hagyománya	500	—	Gorove László, Lajos és Károly' jutalom-alapítványa	1,000	—
Fiume városa' 1000 pengő fr. tőke-alapítványának 3dik és 4dik ötöde	400	—	Kucsera, Hrabowszky és Acsády munkáikból bevétetett	62	48
1835ben fizetett kamatok' $\frac{1}{2}$ da, a' Festetics gróf' egész évi kamatjával együtt	3,721	36	Egyed Antal 400 példányt „Ovid' pontusi Levelei“ czimű munkájából, ára 30 kr.		
Forgó György' hagyománya	1,000	—	1839ben fizetett kamatok' hatoda	3,764	13
Forgó György hagyományabeli 4pCtel kamatozó Rothschild - kötelezvény-sors	250	—			
Gróf Pálffy Eufémia szül. de Ligne hgasszony' hagyománya — mely a' végintéző testvérének, b. Spiegelnek, halála után jutand az academiá' birtokába — 2500 fr.			1840ben.		
			Peregriny Elek „Magyarok' története“ 50 példányi árát	20	—
1836ban.			Horvát Endre' hagyománya Pázmándi magánya' eladásából	300	—
Gr. Esterházy Miklós' alapítványa	4,000	—	Kovács Tamás főpát, Guzmics Izidort illető jutalomaranyok' visszaajándékoztábai	231	25
Fiume városa 1000 p. fr. tőkealapítványának utolsó ötöde	200	—	Névtelen tanulók	2	—
Kőrösi Csoma Sándor' küldeménye alapítványul 200 darab arany az akkori pénzkelet szerint	940	—	Zob János Kisfaludy Sándor által	8	30
1836ban fizetett kamatok' $\frac{1}{2}$ da, a' Festetics gr. egész évi kamatjával	3,485	14	1840ben fizetett kamatok' hatoda	3,639	11
Bohus János' holtig-ajánlata 200 fr.			1841ben.		
1837ben.			Lakos báró tudománytári dolgozatai díja visszaajándékoztából	15	30
Szabadka sz. k. város' alapítványa	300	—	Tökölyi Szabasz kir. tan. alapítványa	2,000	—
Fodor Pál kir. tan. hagyománya	100	—	Péczely József' jutalom-alapítványa	5,000	—
N. Enyedi Casino-egyesület' küldeménye	40	—	1841ben fizetett kamatok' tőkésítendő hatoda	2,779	26
Külkey Henrik' ajánlata	31	26	(Buda fővárosa' alapítványa száztól öttel, a' Forgó' hagyományabeli Rothschild sorskötelezvény száztól négygyel, a' többi hattal kamatozván)		
Mayer János szepes-vmegyei fi 's londoni szűcsmester' küldeménye	50	—			
1837ben fizetett kamatok' $\frac{1}{2}$ da	3,499	—	'S így az egész tőkepénzalap 1841 végével	363,454	52
Perlaky Dávid 50 példány „Történeti adatok“ czimű könyvéből, ára 20 kr.			Ezen kívül 798 pengő ft. holtigajánlat évenként.		
Kucsera Lőrincz 100 péld. „Ért. a' rövid utu visszatételről“ czimű könyvéből, ára 30 kr.					
Hrabowszky Dávid 30 példány „Utazási rajzok“ munkájából ára 2 f. 40 kr.					
Összes oldal	344,345	17			

FŐPÉNZTÁR' ÁLLAPOTJA 1841 végén.

<i>Bevétel.</i>	p. fr.	kr.
1840dikről pénztár-mavadvány	2,970	28 $\frac{1}{2}$ ₀
Lefizetett alapítványok- 's adomá- nyokból	7,015	30
Alapítványi kam. 's évenkénti holtig- ajánlatokból	13,700	—
Hitelezvényi kamatokból	2,886	36
Elegyből	2	17
Készpénzi összes bevétel	26,665	21 $\frac{1}{2}$ ₀

1841ben ezen és mult évekről fizetetlen maradt:

	p. fr.	kr.
Alapítványi kamat	9,126	—
Hitelezvényi kamat	2,883	36
Holtig-ajánlat	2,925	—
Összesen	14,934	36

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

Kiadás.

	p. fr.	kr.
Titoknok, helybeli 's vidéki rendes tagok, tisztviselők, segédek, máso- lók és szolgák' fizetésire	10,118	19
Fizetéstelen vidéki rendes tagok nagy- gyűlési napdíjakra 's utazási költ- ségikre	928	21
Könyvek 's ezzel rokonok kiadására a' mellék-pénztárnak segély-illető- ségül	1,600	—
Hivatalos nyomtatási, kö-irási, ok- levélkészületi, könyvársi 's kötési költségül	367	24 $\frac{1}{2}$ ₀
Tudományi segédeszközök' szerzésire	250	—
Butorozásra könyvtári készület' árában	957	—
Szállásbérre	1,300	—
Irományszerekre, világításra és fára	381	32
Jutalmazásokra	2,136	40
Játékszinre (szindarab-fordítások' és páholybér' fejében)	960	5
Posta- és szállítási bérre és egyéb e- legy költségére	257	53
Egész évi költség összesen:	19,257	14 $\frac{1}{2}$ ₀

'S így kivonván a' 26,665 fr. 's 21 $\frac{1}{2}$ ₀ kr. bevételből
a' 19,257 fr. 's 14 kr. kiadást

pénztármaradvány 1842re: 7408 fr. 7 kr. ezüstben.

MELLEKPÉNZTÁR' ÁLLAPOTJA 1841 végén.

<i>Bevétel.</i>	p. fr.	kr.
1840-d. évi maradvány	5,250	57 $\frac{1}{2}$ ₀
A' főpénztár' segedelemnyújtásából	1,600	—
Kiadott könyvek' árából	4,671	20
Összes bevétel:	11,522	17 $\frac{1}{2}$ ₀

Kiadás:

	p. fr.	kr.
Könyvnyomtatási és ja- vítási költségére	3,688	53
Tisztelet- és szerkesz- tési díjakra	2,675	26
Rézmetsetek, képek, könyvkötési költség 's papiros árában	3,149	4
Kamat-fizetésre	300	—
Összes kiadás	9,813	23

Ezt levonván a' bevételből marad
1842-re : 1,708 54 $\frac{1}{2}$ ₀

Pesten, az Igazgató Tanács' üléséből, novem-
ber' 24-kén, 1842.

G. Széchenyi István,
másod-elnök.

D. Schedel Ferencz,
titoknok.